

BESLUTSFÖRSLAG

Stefan Jovinge
stefan.jovinge@skane.se

Datum 2022-08-12
Ärendenummer 2022-POL000312

1 (3)

Strategi för Precisionsmedicin; Precisionsmedicinskt Centrum Syd

Ordförandens förslag

Sjukhusstyrelse Sus beslutar följande:

1. Sjukhusstyrelse Sus ställer sig bakom initiativ till att utarbeta ett förslag till att etablera ett Precisionsmedicinskt Centrum Syd (PreCenS).
2. Förvaltningschef vid Skånes universitetssjukvård ges i uppdrag att utarbeta ett förslag och en genomförandeplan för etablering av ett virtuellt PreCenS. Förslaget ska redovisas till sjukhusstyrelsen senast 2022-12-31.

Sammanfattning

Precisionsmedicin syftar till att kunna individualisera terapi och förebyggande strategier. Med precisionsmedicin kan man möjliggöra säkrare diagnostik, effektivare behandlingar, färre vårdskador och ökad överlevnad. Införandet av nya avancerade terapier (cell- och genterapi; ATMP) medför en rad utmaningar, bortom bara produktion/preparation av produkter för cell- och genterapi i ett så kallat ATMPcentrum. Det gäller bland annat diagnostik, etik, tillståndprocesser, nya hälsoekonomiska modeller, genomförandet av kliniska studier med få patienter och matchning av redan godkända läkemedel för individer. Mot denna bakgrund bedöms en bredare satsning omfattande precisionsmedicin (Precisionsmedicinskt Centrum Syd: PreCenS) behöva utredas. Detta centrum är tänkt som ett virtuellt centrum med noder av kompetenser inom klinisk genetik/genomisk medicin, läkemedelsmatchning för individen, ATMP, nya etiska utmaningar, hälsoekonomiska modeller.

I ärendet finns följande dokument:

1. Figurskiss över en tänkt organisation av PreCenS
2. Strategi för PreCenS

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Precisionsmedicin (PM) som begrepp har ingen enhetlig definition, men har sedan 2010 tilltagit i användning, vilket inte minst ses i antalet publikationer

inom området ökat exponentiellt det senaste decenniet.

I sitt state-of-the union-tal i januari 2015 deklarerade dåvarande president Barack Obama det som en nationell angelägenhet med en satsning på PM, vilket var ett genombrott för begreppet i folkmun. Vid tillfället betraktades det som en vision för framtiden men har nu blivit en realitet. Först ut i Sverige med att etablera ett Precisionsmedicinskt Centrum (PMC) var Karolinska Institutet/Karolinska sjukhuset. Även Uppsala universitet har ett PMC. Dessa satsningar, speciellt i Uppsala, har koncentrerats till cell- och genterapi samt genomisk medicin.

Begreppet PM syftar till att kunna individualisera terapi och till förebyggande strategier. Från att ha varit en framtidsvision har det numera alltmer blivit en del av klinisk rutin. En allt bredare och omfattande genetisk screening har nått kliniken och diagnostik och prevention samt förutsägning av effekt av behandling och därmed vägledning i behandlingsval, till exempel cancerterapi, har blivit synonymt med PM. Dock har förmågan att individualisera terapi, med den vetenskapliga utvecklingen, blivit mycket bredare än så. Så kallad drug repurposing, matchning av redan godkända läkemedel, har blivit ett fält för precisionsmedicin.

PM ger många möjligheter men också utmaningar, det senare inte minst etiskt men också hälsoekonomiskt, genom hanteringen av stora mängder data och hur man bedriver kliniska studier. Därmed ställer precisionsmedicin speciella krav som kräver ett multidisciplinärt arbetssätt och där varje område har ett fokus på utveckling.

Medan akademisk sjukvård drivs med en påbyggnad/utveckling av forskning går fältet inom precisionsmedicin framåt med en takt som gör att forskning utgör en bas för verksamheten, som kliniken roterar kring. Forskningskomponenten och därmed akademins roll är därför dominerande inom precisionsmedicinen och grunden för precisionsmedicinen utgörs därför av förmågan att integrera akademins och sjukvårdens arbete.

Med precisionsmedicin kan man möjliggöra säkrare diagnostik, effektivare behandlingar, färre vårdskador och ökad överlevnad. Exempel på andra fördelar med precisionsmedicin är ökade möjligheter att i tidig fas identifiera och därmed förhindra eller mildra sjukdom, underlätta för patienter att hantera sin sjukdom och korta ner sjukhusvistelser. Patienter med ovanliga sjukdomar har av den traditionella medicinen inte fått en specifik behandling då det inte utgjort en tillräckligt stor grupp för att finansiera forskning och behandling. För dessa grupper ger precisionsmedicin nya möjligheter.

Med ovanstående bakgrund bedöms det finnas ett stort behov av att utreda en bredare satsning omfattande precisionsmedicin (Precisionsmedicinskt Centrum Syd: PreCenS). Detta centrum är tänkt som ett virtuellt centrum med noder av kompetenser inom klinisk genetik/genomisk medicin, läkemedelsmatchning för individen, ATMP, nya etiska utmaningar, hälsoekonomiska modeller. PreCenS

är tänkt att bidra till att driva det precisionsmedicinska fältet framåt ur ett såväl nationellt som internationellt perspektiv.

Målet för ett Precisionsmedicinskt Centrum Syd (PreCenS) blir att anpassa hälso- och sjukvården efter individens unika biologi och livsomständigheter, med ett tydligt uppdrag att vara där för individen innan den sjukdomsorsakande biologin har manifesterat sig i sjukdom samt att minimera skadorna för de patienter som redan drabbats av sjukdom.

Till skillnad från de tidigare satsningarna i Sverige är denna satsning tänkt att vara mer mångdisciplinär och heltäckande.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Utredning och utarbetande av plan för PreCenS ryms inom nuvarande budget.

Juridisk bedömning

Arbetet med genomförandeplanen förväntas inte ha en några juridiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser

Genomförandeplanen förväntas inte vara kopplad till direkta miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Samverkan/MBL-förhandling sker lokalt på Sus.

Uppföljning

En genomförandeplan presenteras i december 2022 för sjukhusstyrelse Sus.

Camilla Mårtensen
Ordförande

Björn Lövgren Ekmehag
Sjukhuschef